

Minoritatea lingvistică generată de motive didactic-profesionale sau „Români pe cont propriu”

Emilia IVANCU
Georgeta ORIAN

Ne propunem să valorificăm experiența de Lectori de limba română și să abordăm câteva dintre aspectele pe care le presupune predarea limbii române ca limbă străină, pe de-o parte, și, pe de alta, felul în care luarea în posesie a unei limbi străine (în cazul nostru, limba română) poate genera un soi de „comunitate” lingvistică, minoritară probabil, dar cu particularități care o diferențiază și o fac să fie una specială. Dincolo de implicațiile care privesc paradigma didactică, urmărind disponibilitatea către un celălalt lingvistic, deschiderea către străin și motivele acestei deschideri, precum și felul în care se (de)conturează această minoritate lingvistică, pe măsură ce distanța dintre ego și alter se reduce.

Forma lingvistică în care ne exprimăm ne definește ca identitate nu numai lingvistică, dar și culturală, etnică și națională, ne definește ca indivizi care se raportează atât la comunitatea lingvistică și etnică de care aparțin, dar în același timp, la comunitatea/comunitățile lingvistică/-e de care se diferențiază și fără de care nu s-ar putea defini. Identitatea, de oricare sorginte ar fi ea, nu se poate realiza fără măsura alterității, indiferent dacă această alteritate este reflectată de Sine, Divinitate sau Celălalt. În calitate de Străin într-un spațiu lingvistic diferit de cel nativ, formele manifestării identității și ale alterității devin oarecum *cameleonice*, dar în aceeași măsură și *versatile*, în sensul în care Străinul are tendința, în același timp, de a se adapta spațiului primitiv (și aici înțelegem prin spațiu orice formă de primire, de la spațiul public, oficial, la cel apropiat și neoficial, dar, și de a-și menține și chiar accentua trăsăturile identitare definitorii. Tendința de adaptare, ca de altfel și cea de menținere a simbolurilor identitare este ușor de înțeles. Fenomenul, oarecum interesant, care se petrece, în primul rând, la nivel mental pentru *Străinul* nostru este unul cu adevărat curios și interesant mai ales dacă are loc un transfer lingvistic (implicit și *identitar*), nu cum se face în mod obișnuit din direcția Spațiului gazdă către Străin, ci din direcția Străinului către Spațiul gazdă. Vom încerca în rândurile următoare să redăm acest proces de transfer lingvistic identitar care are loc în situația lectorului de limba română care predă limba română în cazul nostru într-un cadru universitar academic, dar se va confrunta cu situații lingvistice de transfer și în cadre mai puțin oficiale, la fel de importante precum cel din cadrul oficial, formal. În studiul nostru de caz, spațiul gazdă va fi spațiul polonez, mai precis, Universitatea „Adam Mickiewicz” din Poznań.

M. Bakhtin, în volumul de studii despre imaginația dialogică¹, expune teoria pericolului lingvistic ce apare în momentul în care un cuvânt se materializează într-un dialog între două persoane. Cuvântul pe care noi, ca vorbitori, nativi, să spunem, pentru că este cazul cel mai comun, îl pronunțăm pentru a transmite Celuilalt mesajul nostru, poartă cu sine *marca alterității absolute*, în mod paradoxal, tocmai pentru că, în situația enunțării, noi nu suntem, cum avem tendința în mod foarte naiv să credem, creatorii sensului pe care îl transmitem ci, de fapt, acel sens care se află la baza intenționalității noastre nu este nici pe departe singurul pe care cuvântul îl poartă cu sine. Cuvântul pe care îl enunțăm poartă, pe lângă sensul intenționat de noi, toate sensurile pe care acel cuvânt le-a acumulat în timp, iar pericolul alterării mesajului intenționat de noi nu este aproape niciodată conștientizat de vorbitor. Teoria bakhtiniană prezintă, astfel, o expunere a identității lingvistice și mentale a vorbitorului care, de altfel, se confruntă cu identitățile Celorlalți, la fiecare moment al verbalizării ideilor și gândurilor sale. Mai mult decât atât, identitatea care se manifestă în formă verbalizată și care își expune coordonatele prin procesul verbalizării, este cât se poate de fragilă, precum este și drumul mesajului de la vorbitor către receptor. Mergând în continuarea acestei terorii, am putea spune că o experiență de transfer lingvistic pe care o traversează un lector, în cazul nostru un lector de limba română, expune o identitate lingvistică de cel puțin două ori asumată: o dată este vorba de identitatea lingvistică a limbii române asumată la nivel oficial și care reprezintă, în acest cadru oficial, motorul care pune în mișcare transferul lingvistic identitar propriu-zis, iar în al doilea rând, identitatea lingvistică individuală a lectorului, al cărei motor este stilul propriu al vorbitorului, format de educație, regiunea lingvistică din care provine lectorul (vorbitorul), lecturile personale etc.

Acest transfer lingvistic ce are loc prin activarea celor două motoare lingvistice și identitare în același timp, creează în spațiul mental al lectorului exact senzația de *conștientizare*, absentă în producerea lingvistică obișnuită, în dialogul obișnuit dintre doi sau mai mulți vorbitori. Actul de predare, de transfer lingvistic asumat către vorbitori non-nativi ai unei limbi, produce asupra emițătorului o obiectivare a sensurilor multiple pe care le poate transfera un cuvânt sau o expresie lingvistică asupra destinatarului și o detașare rece față de stilul de vorbire al lectorului. Fenomenul este cu atât mai interesant cu cât el are loc doar în situații de transfer lingvistic de acest gen. Mai mult decât atât, această obiectivare a procesului de producere de material lingvistic ce are loc în procesul predării limbii române este cu atât mai controlat și obiectivat de către emițător, cu cât se întâlnesc numeroase cuvinte, fie de origine slavă sau de altă origine, ce pot avea un anumit sens în limba română și care, prin asociere, pot produce capcane lingvistice în momentul identificării corespondentelor din limba polonă [ex. *Zaraza* (*pol.* infecție, boală, epidemie), *kon* (*pol.* cal etc.)]. Identitatea lingvistică a emițătorului (lectorului român) devine, așadar, în cadrul procesului de transfer lingvistic, o identitate mult mai asumată în desfășurarea ei decât este în mod obișnuit, iar unitățile lingvistice purtătoare de sens sunt la rândul lor, datorită asumării și conștientizării de către emițător, mult mai contextualizate decât în mod obișnuit. Teoria bakhtiniană este cu atât mai adevărată în aceste situații de transfer lingvistic cu cât cuvintele nou învățate de către vorbitorii polonezi pierd o parte din sensurile lor

¹ Mihail Bakhtin, *The Dialogic Imagination*, Austin, The University of Texas Press, 1981, p. 323-324.

acumulate în cadrul lingvistic pur românesc și preiau conotații sau sensuri ale diferitelor corespondente poloneze.

În continuarea acestei idei, ar fi de menționat o problemă extrem de stringentă la nivelul instrumentelor de care are nevoie orice românist, cu atât mai mult studenții străini care învață limba română la nivel academic și, evident, cadrul didactic care predă limba română. În cadrul oricărui proces de predare-învățare a unei limbi străine, dicționarele se află pe primul loc în cadrul acestui proces. În această privință, experiența de lector de limba română ne arată o evidență destul de tragică cu privire la dicționarele existente ale limbii române: în primul rând, *Dicționarul explicativ al limbii române* nu este adaptat la forma existentă a limbii române vorbite în România astăzi. Ultima versiune a DEX-ului conține expresii și forme lingvistice cu mult învechite, creând astfel o ruptură între identitatea lingvistică livrată în cadrul orelor de curs (fie că vorbim de identitatea lingvistică particulară a lectorului, fie de materialele didactice folosite). Un exemplu relevant ar fi folosirea expresiei *a fi în poziție (=a fi însărcinată)* de către un student la un curs de limba română, acesta oferind ca argument DEX-ul, unde expresia mai sus menționată apare ca fiind uzuală, de fapt, niciun român chestionat cu privire la sensul acestei expresii neștiind sensul ei, ea apărând doar în textul lui I.L. Caragiale, *Două loturi*. Dincolo de aceasta, existența unor diferențe semantice și formale uluitoare între DEX și DOOM este, de asemenea, de neînțeles pentru un străin care studiază limba română și, totodată, destul de greu de acceptat și de un vorbitor nativ al limbii române. Am considerat că o discuție care tratează identitatea lingvistică și transferul acesteia în diferite forme poate atinge și acest subiect al instrumentarului lingvistic oferit de cercetătorii și specialiștii români, cu atât mai mult cu cât, dincolo de faptul că reprezintă un obstacol în învățarea limbii române propriu-zise, creează și un strat de incongruență mentală, lingvistică și culturală în același timp. Este de menționat, în acest caz, utilitatea existenței *Dicționarului urban* de pe internet (<http://dictionarurban.ro/>), ușor de accesat și care reușește să prezinte o imagine destul de complexă, în primul rând, a limbajului folosit de categoria de vorbitori tineri și foarte tineri ai limbii române, și *Dicționarul de argou al limbii române*, al lui George Volceanov (Editura Niculescu – 2006). Totodată, mult mai util decât DEX-ul, deși la rândul lui cu inadvertențe față de DOOM, este *Noul Dicționar Universal al Limbii Române*, publicat de Litera Internațional.

Însă, pentru a reveni la transferul identitar lingvistic ce are loc între lectorul de limba română și studenții săi, observăm că acest transfer identitar livrează cu sine și imaginea prototipului de Românie care se regăsește în imaginea lingvistică creată, predată și receptată, dacă putem folosi terminologia comunicării lingvistice. Fenomenul care se petrece este un fenomen prin care receptorul, preluând imagini lingvistice, le imprimă propria experiență lingvistică românească, dar și cea a tiparului de gândire polonez, în cazul nostru, imaginile nerămânând într-o formă statică, ci dezvoltându-se, primind nuanțe și culori semantice și culturale noi. În aceste cazuri, existența unor instrumente lingvistice este absolut necesară, alături, evident, de o experiență a limbii române într-o formă cât mai activă, care pornește de la interacțiunea directă cu lectorul de limba română, materiale audio-video cât mai adaptate identității lingvistice românești actuale și, nu în ultimul rând, o experiență cât mai personală a limbii române prin vizite în România. Toate aceste lucruri sunt, fără îndoială, necesități evidente în cazul învățării oricărei limbi străine, numai că o accentuare a acestor evidențe este necesară în

contextul instrumentarului lingvistic românesc care are nevoie de îmbunătățiri și adaptări serioase la provocările lingvistice contemporane, mai ales în contextul procesului de promovare (multi)lingvistică atât de bine susținut și întreținut de instituțiile lingvistice europene actuale.

Un nivel important la care se pliază, pe cale de consecință, discuția noastră este acela al nucleului identitar cultural al fiecărui exponent al „minorității” lingvistice despre care vorbim. *O cultură*, pe care ai ales-o, alegând să-i înveți limba, *se învață*; ca orice sistem, ca o limbă așadar, are propriile reguli, poartă în sine un mod de viață implicit, deci calea cea mai sigură spre achiziții reale este cea a „plonjării” cu totul în acest ansamblu de norme și valori, astfel încât acesta să se interiorizeze. Dacă influența puternică a culturii asupra diferitelor dimensiuni psihologice este acceptată și demonstrată, atunci pot fi analizate și modificările apărute la indivizi, o dată cu schimbarea contextului cultural: „aflat la granița dintre psihologie și antropologie, acest câmp de studiu este dedicat, în primul rând, misiunii de a descrie și înțelege influența factorilor culturali asupra progresului și comportamentului uman, influență care se traduce prin diversitatea universală a conduitelor umane și a comportamentelor cotidiene. În al doilea rând, el analizează adaptarea psihologică a indivizilor atunci când trec într-o cultură nouă.”² O dată asumate codurile și chiar stereotipurile culturale, credem că se poate utiliza, cu referire la vorbitorii polonezi de limbă română la care ne raportăm, termenul de *aculturație* care „desemnează în același timp, în grade sau modalități specifice (de natură formală sau materială), mecanismele de învățare și de socializare, *integrarea unui individ într-un mediu care îi este străin* (s.n.) și, în linii generale, procesele și schimbările provocate de interacțiunile sau de contactele directe și prelungite între grupuri etnice diferite, cu ocazia invaziilor, colonizărilor sau migrațiilor, indiferent dacă este vorba despre schimburi sau împrumuturi, înfruntări sau respingeri, asimilare sau adaptare, sincretism sau reinterprete.”³ Considerată, inițial, de antropologi, un fenomen de cultură, aculturația pune probleme ca: situația de minoritate lingvistică, structura pluriethnică și pluriculturală, reierarhizarea valorilor, modificări comportamentale, un anumit tip de stress, dorința de a avea relații interculturale (sau negarea acestora), menținerea și dezvoltarea distincției etnice, integrarea, asimilarea sau segregarea.

Avem, așadar, în vedere termenul de „minoritate” într-un soi de definiție „înțoarsă”: orice dicționar ne-ar asigura, de pildă, că „din punct de vedere sociologic, un grup constituie o minoritate atunci când membrii săi posedă o identitate percepută ca inferioară sau devalorizată din punct de vedere social.”⁴ Minoritatea despre care vorbim se autopercepe ca superioară și așteaptă să fie valorizată, mai mult decât este deja, din toate punctele de vedere, deci social, cultural, și, de ce nu, afectiv.

„Complicitatea” care este garantul existenței acestei „minorități” stă în faptul de a cunoaște limba română, de a împărtăși și de a adera adică la o cultură care nu e una „de circulație internațională”. Astfel, apartenența culturală, nu neapărat congruentă cu

² Colette Sabatier, John Berry, *Imigrare și aculturație*, în vol. *Stereotipuri, discriminare și relații intergrupuri*, coord.: Richard Y. Bourhis, Jacques-Philippe Leyens, traducere de Doina Tonner, Iași, Polirom, 1997, p. 200-222.

³ Cf. Gilles Ferréol, Guy Jucquois (volum coordonat de), *Dicționarul alterității și al relațiilor interculturale*, traducere de Nadia Farcaș, Iași, Polirom, 2005, p. 11.

⁴ *Ibidem*, p. 416.

cea etnică, generează paradigma unui proces continuu de (re)identificare. Sentimentul de apartenență evoluează în strânsă legătură cu capacitatea omului de a se obiectiva, de a se configura așa cum dorește, de a avea un dialog sincer cu sine și de a stabili, în urma acestui dialog, *cum și ce* vrea să fie. Este punctul care face posibilă relativizarea culturală și disponibilitatea către alte apartenențe, alte culturi, *altul*. „O identitate se definește ca o construcție permanentă de caracteristici și apartenențe simbolice care marchează limite variabile între două polarități: înăuntru și în afară. Între cele două polarități [...], există spații mixte, metisate, care interferează și care constituie locul schimburilor interculturale, al sincretismelor, al schimbărilor. O identitate se definește întotdeauna în raport cu sine și cu Celălalt și se construiește *între* aceste două elemente sau, dacă vrei, în amândouă în același timp.”⁵ Acest spațiu aflat *între* culturi ne interesează: exponenții comunității lingvistice de care vorbim *aici* se află, la distanțe mai mici sau mai mari de cultura noastră. Unii au făcut câțiva pași timizi înspre cultura română, alții se află undeva la jumătatea distanței, am zice, dintre cele două culturi, aproape egal deschiși către ambele, și, lucru rar și cu atât mai îmbucurător, alții au „alunecat” cu totul: pe toți i-am numit și i-am perceput ca „români pe cont propriu”, prin opțiune adică, indiferent de motivele care au generat această opțiune. Această apartenență nouă, fără pierderea celorlalte, denotă *integrare*, producând o modificare continuă a identităților în cauză și reflectând sensul conceptului de *interculturalitate*.

Câteva exemple din eseurile unor studenți pot reflecta cu succes aceste idei și pot ilustra segmentul teoretic al discuției: „Identitatea mea în raport cu limba și literatura română mi se pare o problemă destul de complexă. Păstrându-mi identitatea națională totdeauna aveam o atitudine cosmopolită față de alte limbi și culturi. De exemplu, faptul că pe vremuri învățam limba engleză nu prea a avut influență asupra identității mele. Limba aceasta o tratam pur și simplu ca pe o unealtă care îmi dă acces la anumite conținuturi culturale. Altfel este cu limba română, pe care am învățat-o mult mai conștient de conținuturile ei culturale. Aproape de la început simțeam dorința de a mă apropia prin limbă de România și cultura ei. Într-un fel, ca polonez, presupuneam că există multe asemănări și legături între identitatea română și cea poloneză. Acum știu că sunt legat de România în sens sentimental, nu pot fi indiferent față de ea. Ceea ce se întâmplă acolo, mai ales în viața culturală, mereu îmi atrage atenția. Recent, cineva m-a întrebat dacă vara asta merg în străinătate. I-am răspuns că încă nu știu. Răspunsul meu a provocat reacția următoare: – N-ai spus cumva că mergi în România?; – Ba da, am spus, merg, dar România nu mai este pentru mine străinătate (am zis pe ton glumeț). Este o a doua țară! Gluma aceasta, care mi-a ieșit în mod natural, fără să mă gândesc la problema identității, mi-a descoperit un adevăr despre mine. Prin învățarea limbii și culturii, prin călătoriile mele în România și, mai ales, prin contact personal cu Români, o parte din mine a devenit românească! În ceea ce privește minoritatea lingvistică, trebuie să spun că simt că fac parte dintr-un mic (deci și elită!) grup de oameni care cunosc limba română. Limba română nu e prea răspândită în Polonia, așadar sunt mândru că știu limba română și niciodată nu ascund acest fapt” (K. G.). Deși tema eseului pare să inducă întrucâtva răspunsul, textul include câteva probleme la care se impune să ne referim: complexitatea actului de conștientiza hibridizarea propriei

⁵ Philippe Blanchet, *Linguistique de terrain, méthode et théorie (une approche ethno-sociolinguistique)*, Rennes, Presse universitaire de Rennes, 2000, p. 99, apud. Gilles Ferréol, Guy Jucquois, *op. cit.*, p. 49.

identități, relația cu Străinul care treptat nu mai e Străin, conștiința apartenenței la o comunitate lingvistică specială. Apare aici diferența între limba română ca limbă străină și limba engleză (spre exemplu) ca limbă străină: considerăm cazul limbii române ca fiind unul oarecum special, dincolo de orgolii subiective sau de implicite afinități identitare, din simplul motiv că aceasta nu este o „limbă de circulație internațională”, ca să folosim o sintagmă uzată, ci o limbă care se învață din motive dintre cele mai diverse, mergând de la cele personale, profesionale etc., până la motive care țin de un anumit „exotism” al său. Alte exemple, prin ingenuitate și pitoresc, se aranjează în jurul aceleiași idei: „nu pot spune că am devenit româncă, dar am obținut un element românesc la inimă și nu mai sunt numai poloneză. [...] ca studentă la română, aparțin la un fel de «sectă»” (J. M.), „România este pentru mine un fel de obsesie bizară” (M. D.), „am mari sentimente referitor la România și tot ce este românesc, «românitatea» trăiește în mine și mi se pare că așa va fi până la sfârșitul vieții mele” (R. K.) etc.

Situația pe care orice lector și-ar dori-o ar fi aceea de a-și auzi studenții vorbind între ei limba (maternă, pentru el, „străină”, pentru ei) pe care le-o predă, nu pentru a fi politicoși cu nativul care e de față, ci ca un act spontan, necontrolat, și care demonstrează cu prisosință că ei, într-adevăr, au făcut ca acea limbă să fie a lor, că o posedă, și nu limba îi posedă pe ei. Dintr-un (simplu?) obiect de studiu, limba devine astfel un referent identitar: într-un institut de limbi romanice, de pildă, oricine vorbește franceză, dar numai un grup foarte restrâns vorbește română, fapt care generează conștiința apartenenței la o comunitate/minoritate lingvistică specială.

Minoritatea lingvistică pe care o avem în vedere a fost (este, continuu) generată de motive didactic-profesionale. Întrebat „ce înseamnă să fii profesor polonez și să predai limba sau literatura română studenților polonezi”, unul dintre colegi răspundea astfel (într-un interviu intitulat *Limba română în Polonia*, prezentat și consemnat de Toma Grigore, publicat în 1996 în „România literară”): „Să predai limba română studenților polonezi, fiind profesor polonez, este pentru mine un lucru deosebit, excepțional, echivalând aproape cu o misie nobilă. Dându-mi seama că limba și literatura română sunt practic necunoscute (contextul politico-economic nu mă sprijinea și nici specifică îndreptare a Poloniei spre Occident), mi-am zis că, iată, m-așteaptă ceva mare de făcut. Să fie cunoscută și aici cultura românească, acesta este scopul pe care-l urmăresc. M-am îndrăgostit de literatura română și încerc, citind-o cu studenții, să le transmit și lor dragostea mea pentru cultura neamului românesc, unul dintre cele mai vechi pe continentul nostru” (Z. H.). Un alt cadru didactic spune că este „o datorie de onoare pentru România care, pot spune, că este a doua patrie a mea” (H. M.). Studenții, întrebați de ce au ales să studieze limba română, și nu franceza, spaniola, italiana sau engleza, răspund că, la început, fie li s-a părut că sună exotic, fie s-au gândit că va fi o meserie (aceea de translator, traducător, interpret etc.) de viitor. Așa este, însă pe parcurs, se produc mutații: relația aceea rece, obiectivă, distantă față de „obiectul de studiu” se transformă într-o relație personală, devine parte integrantă din identitatea fiecăruia, intră în fibrele intime ale *eu*-lui. Ceea ce la început era *străin* și era *departe*, respectiv paradigma românească, ajunge să fie asimilat pe măsură ce distanța se reduce. *Ego* și *alter* dezvoltă, în interacțiunea lor, un atașament reciproc, așa încât devin sensibili la atitudinea unuia față de celălalt. Nu e vorba de două „culturi minore” care s-au găsit să se atașeze una de cealaltă prin câteva exemplare umane. E vorba de luarea în posesie a unei limbi, a unei culturi în care, în cele din urmă, ajungi „să visezi”, adică îți

intră în subconștient. Poate fi și o chestiune de orgoliu național să constați că limba ta maternă a devenit, din *limbă străină, a doua limbă* pentru unii dintre cei care, la început, doreau s-o studieze din motive pur profesionale.

Dacă, în cazul procesului de predare-învățare, ceea ce se transferă, dincolo de sensurile primare ale cuvintelor și expresiilor, este o identitate lingvistică atât personală (care ține, în primul rând de contactul direct între lector și studenți) cât și oficial-formală (aici referindu-ne la sistemul limbii române ca formă și expresie), ceea ce aceste două forme identitare lingvistice transferă în mod colateral, implicit, dar și organic, este o lume întreagă de sensuri în permanentă schimbare, o lume întreagă de simboluri culturale și de experiențe mentale pe care numai o transgresare lingvistică nouă, alta decât cea maternă, o poate oferi. Ceea ce este cu adevărat interesant și atractiv este ceea ce rezultă din interacțiunea aceasta lingvistic-identitară. Produsul presupune asumarea de către noii vorbitori ai limbii române a unei identități lingvistice minoritare în cazul limbii române și în care *minoritar* nu înseamnă *inferior* ci tocmai apartenența la o comunitate lingvistică selectă și provocatoare în același timp. Lectorul de limba română va putea să preia, sub formă de *feed-back*, să spunem tot identitar, ceea ce a transmis inițial la rândul său, dar într-o formă nouă și surprinzătoare pentru aproape orice vorbitor de limba română. Într-un chestionar aplicat studenților de anul IV, Filologie română, așadar vorbitori specializați ai limbii române, fiecare a declarat că experiența filologică română i-a schimbat identitatea, modul de a privi lumea și deschiderea spirituală. Aceste cuvinte ar putea părea oarecum ca trădând din partea autoarelor un anume patriotism nepotrivit unei lumi pentru care importantă este eliminarea granițelor identitare de orice fel; am spune că o asemenea perspectivă poate fi revigoratoare atât pentru autoarele în cauză, cât și pentru orice vorbitor al limbii române. Interacțiunea lingvistică identitară de acest fel, și întregul ei proces de altfel, pot reprezenta o confirmare a unei identități lingvistice și culturale cât se poate de potrivită peisajului cultural și lingvistic de *unitate în diversitate*, dar și o experiență de alteritate, în acest caz, dar de alteritate a unei identități comune. Oare nu aceasta ar fi reacția firească a oricărui vorbitor nativ al limbii române când ar auzi spunându-se, în propria lui limbă, cu o sinceritate debordantă, dar și cu o foarte mare încredere în sensurile transmise că „România pentru mine doare. Și doare mai ales când mă aflu în România, pentru că România este în mine.”⁶

⁶ ZH, filolog polonez, specialist în studii de românică.

**The Linguistic Minority Generated by Didactic and Professional Reasons
or
“Romanians on their Own”**

Our paper aims at using our experience as lecturers of Romanian language and approaching some aspects which teaching the Romanian language as a foreign language involves, on the one hand, and, on the other hand, the way in which learning a foreign language (in our case, the Romanian language) can create a sort of a minority linguistic community, but with peculiarities which differentiate and renders its individuality. Beyond the implications regarding the didactic paradigm, we aim at the disposal towards a linguistic Other, the opening towards the Foreigner, and the causes of this opening, as well as the manner in which this linguistic minority shapes, while the distance between the Self and the Other is reduced.

*Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia
România*